Oruçlu kimse unutarak yediği zaman hüküm nedir? Onu gören kimsenin ne yapması gerekir?

﴿ ما الحكم إذا أكل الصائم ناسياً؟ وما الواجب على من رآه؟ ﴾

[Türkçe — Turkish — تركي]

Muhammed b. Salih el-Useymîn

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2010 - 1431

islamhouse.com

﴿ ما الحكم إذا أكل الصائم ناسياً؟ وما الواجب على من رآه؟ ﴾

« باللغة التركية »

محمد بن صالح العثيمين

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2010 - 1431

islamhouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Soru:

Oruçlu kimse unutarak yediği zaman hüküm nedir?

Onu gören kimsenin ne yapması gerekir?

Cevap:

Oruçlu olduğu halde unutarak yiyip içen kimsenin orucu sahihtir. Fakat hatırladığı zaman hemen bırakması gerekir. Hatta lokma veya yudum ağzında iken hatırladığı zaman hemen onu çıkarıp atması gerekir.Bu kimsenin orucunun tamam olduğunun delili; Ebû Hureyre'nin -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği şu hadistir:

((مَنْ نَسِيَ وَهُوَ صَائِمٌ فَأَكَلَ أَوْ شَرِبَ فَلْيُتِمَّ صَوْمَهُ، فَإِنَّمَا أَطْعَمَهُ اللهُ وَسَقَاهُ.)) [متفق عليه]

"Kim, oruçlu olduğunu unutarak yer veya içerse, orucunu tamamlasın. Zirâ onu ancak Allah yedirmiş ve içirmiştir."[1]

Çünkü bir kişi, unutkanlıktan dolayı yasak bir fiili işlediği zaman sorumlu tutulmaz.

Nitekim Allah Teâlâ unutkanlık veya hata nedeniyle kulunu sorumlu tutmayacağı konusunda şöyle buyurmuştur:

﴿...رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ إِن نَّسِينَآ أَوْ أَخْطَأْنَا ...﴾ [سورة البقرة من الآية :٢٨٦]

"Rabbimiz! Unutur veya hata edersek bizi sorumlu tutma."[2]

Bu söz üzerine Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

"Nitekim öyle yaptım (sorumlu tutmadım)."

---

[1] Buhârî; "Oruç kitabı", 'Unutarak yer ve içerse bâbı', hadis no: 1933. Müslim; "Oruç kitabı", 'Unutarak yiyen ve içen kimse bâbı', hadis no: 1155.

[2] Bakara Sûresi: 286

Bunu gören kimsenin ise ona hemen oruçlu olduğunu hatırlatması gerekir. Çünkü bu bir münkeri değiştirmektir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ، وَذَلِكَ أَضْعَفُ الْإِيمَانِ.)) [رواه مسلم]

"Sizden kim bir kötülük görürse, onu eliyle değiştirsin. Eliyle değiştirmeye gücü yetmezse, onu diliyle (söyleyerek) değiştirsin. Diliyle değiştirmeye gücü yetmezse, onu kalbiyle değiştirsin (çirkin görsün). İşte bu (fiil), sevap bakımından en az olanıdır."[1]

Şüphe yok ki oruçlu kimsenin, oruçlu halinde yemesi ve içmesi bir kötülüktür/ münkerdir.Fakat unutkanlık halinde sorumlu tutulmayacağı için affedilmiştir. Ancak onu bu halde gören kimsenin bu kötülüğü reddetmemesi ve ona müdahale etmemesi için hiçbir mazereti olamaz.

---

[1] Müslim; "Îmân kitabı", 'Kötülükten sakındırmanın îmândan oluşu bâbı', hadis no: 49.